

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2015 r. w Gliwicach

sprawy B. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania B. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 7 września 2015 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu B. W. prawo do emerytury poczynając od (...)

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 1432/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 września 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu B. W. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat. Powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wskazał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach a jedynie 14 lat, 8 miesięcy i 3 dni takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do spornego świadczenia. Podniósł, iż okresie od 1 sierpnia 1991r. do 6 maja 1994r. pracował w Przedsiębiorstwie (...)” w G. jako kierowca autobusu o liczbie miejsc powyżej 15. Zakład pracy uległ likwidacji dlatego ubezpieczony nie posiada stosownego świadectwa pracy a okres zatrudnienia w szczególnych warunkach może potwierdzić zeznaniami świadków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji. ZUS wskazał, iż ubezpieczony nie przedłożył świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie

pracy w szczególnych warunkach w okresie od 1 sierpnia 1991r. do 6 maja 1994r. Nadto ZUS wskazał, że w dacie wydania decyzji ubezpieczony nie ukończył 60 lat życia, oraz że w okresie od 19 lutego 1994r. do 6 maja 1994r. korzystał z urlopu bezpłatnego.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

Ubezpieczony B. W. urodził się (...) Wiek 60 lat osiągnął (...)

W dniu 13 sierpnia 2015r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 7 września 2015r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat, z uwagi na brak wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji ZUS.

ZUS ustalił, iż ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. posiada 26 lat, 9 miesięcy i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu 14 lat, 8 miesięcy i 3 dni takiej pracy.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu zatrudnienia od 1 sierpnia 1991r. do 6 maja 1994r. w Przedsiębiorstwie Usług (...) w G..

Sąd ustalił, iż ubezpieczony w okresie od 1 sierpnia 1991r. do 6 maja 1994r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Usług (...) w G. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy.

W 1991r. doszło do reorganizacji B.-Ł. w G. w efekcie czego powstało wydzielone Przedsiębiorstwo Usług (...) w G.. Prowadziło ono usługi transportowe dla B.-Ł.. Zakład ten posiadał około 200 samochodów, w tym około 6-8 samochodów osobowych dla każdego z dyrektorów, kilkanaście Ż. i N., resztę stanowiły samochody ciężarowe i autobusy w liczbie około 20. Służyły one do przewożenia pracowników do i z pracy, a także do wożenia wycieczek i delegacji rządowych. Wśród autobusów były: S., A., I. (...) o liczbie miejsc 45, 50, autobusy przegubowe o liczbie miejsc 100.

B. W. pracował na stanowisku kierowcy autobusu. Prowadził tylko autobusy o liczbie miejsc od 45 nawet do 150 w przypadku przegubowców. Ubezpieczonemu przydzielono 2 autobusy: turystycznego S. i przegubowego I. (...). Jeździł on tylko tymi dwoma autobusami, natomiast w razie awarii przydzielano mu inny pojazd.

Odwołujący woził pracowników do pracy i z pracy, jak również wycieczki. Pracował codziennie po 10 godzin, a w przypadku dalszych wyjazdów nawet do 14 godzin. Pracę rozpoczynał o 4.00 rano. Nie był kierowany do innych prac. Kierowcy nie otrzymywali dodatków szkodliwych.

Zakład dysponował warsztatem mechanicznym, który zatrudniał około 20 mechaników, gdzie były usuwane awarie. Ubezpieczony nie pracował przy usuwaniu awarii. Usuwaniem awarii i konserwacją pojazdów zajmowali się mechanicy. Obowiązkiem kierowców było jedynie codziennie sprawdzenie stanu technicznego pojazdu i usunięcie drobnych usterek na trasie, jak np. wymiana koła.

W okresie od 19 lutego 1994r. do 6 maja 1994r. odwołujący korzystał z urlopu bezpłatnego.

Taki charakter zatrudnienia ubezpieczonego w powyższym okresie potwierdzają świadkowie H. W. i A. P.. Obaj świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym najpierw w B.-Ł. a potem w (...) w G.. Świadek H. W. był kierowcą autobusu, zdarzało się, że jeździł z ubezpieczonym jako zmiennik. Świadek A. P. był kierowcą samochodu ciężarowego i autobusu. Obaj świadkowie otrzymali świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione przez

Syndyka Masy Upadłości i uzyskali prawo do wcześniejszej emerytury. ZUS nie kwestionował świadectw pracy w szczególnych warunkach otrzymanych przez świadków.

Zakład (...) został zlikwidowany, a ubezpieczonemu nie wystawiono świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Bezsporne było, że ubezpieczony posiada 26 lat, 9 miesięcy i 25 dni okresów składkowych i nieskładkowych, ukończył 60 lat życia z dniem (...) i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w (...) w G. (k16), zeznań świadków: H. W. (nagranie z rozprawy z dnia 15 grudnia 2015r., min. 04.39 i n. k.22) i A. P. (nagranie z rozprawy z dnia 15 grudnia 2015r., min. 17.51 i n. k.22) oraz przesłuchania ubezpieczonego (nagranie z rozprawy z dnia 15 grudnia 2015r., min. 28.45 i n. k.22). Sąd uznał materiał dowodowy za kompletny i wiarygodny. Co do charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, którzy pracowali razem z ubezpieczonym w spornym okresie zatrudnienia. Świadek H. W. był niekiedy zmiennikiem ubezpieczonego. Świadczenie posiadają zatem szczegółową wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy. Zeznania te pokrywają się z wyjaśnieniami ubezpieczonego i znajdują potwierdzenie w jego aktach osobowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust. 2 ustawy – w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013r. tj. w dacie złożenia wniosku oraz wydania zaskarżonej decyzji – emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do

otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie tego przepisu, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 – letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Do pracy w szczególnych warunkach organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu 14 lat, 8 miesięcy i 3 dni.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15 – letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem do takiej pracy należało zaliczyć mu sporny okres zatrudnienia od 1 sierpnia 1991r. do 18 lutego 1994r. w Przedsiębiorstwie Usług (...) w G. (po wyłączeniu urlopu bezpłatnego od 19 lutego 1994r. do 6 maja 1994r.)

W tym okresie zatrudnienia B. W. – stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował na stanowisku kierowcy autobusu. Prowadził tylko autobusy o liczbie miejsc od 45 i więcej. Miał przydzielone 2 autobusy: turystycznego S. i przegubowego I. (...). Odwołujący woził pracowników do pracy i z pracy, jak również wycieczki. Pracował codziennie po 10 godzin dziennie, a w przypadku dalszych wyjazdów nawet do 14 godzin. Pracę rozpoczynał o 4.00 rano. Nie był kierowany do innych prac. Nie zajmował się usuwaniem awarii, gdyż tym zajmowali się mechanicy na warsztacie mechanicznym. W razie awarii ubezpieczonemu przydzielano inny pojazd. Naprawiał jedynie drobne usterki na trasie jak wymiana koła i sprawdzał stan techniczny pojazdu.

Wykonywane przez ubezpieczonego prace zaliczają się pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Prace kierowców autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, są bowiem wymienione pod poz. 2, działu VIII, wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), zawierającego wykaz prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków potwierdzającym charakter pracy odwoływającego w okresach spornych, uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Reasumując, należało uznać, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 – letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Nie było sporne, iż odwoływający posiada ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, nie jest członkiem OFE i w dniu 13 września 1955r. ukończył wymagany wiek 60 lat.

Należy wyjaśnić, że wprawdzie na dzień zgłoszenia wniosku oraz wydania zaskarżonej decyzji ubezpieczony nie spełnił wymogu ukończenia 60 lat życia, jednak przesłanka ta została spełniona w dniu 13 września 1955r. a zatem kilka dni po wydaniu przez ZUS decyzji.

W postępowaniu w sprawach z odwołania od decyzji ZUS, regułą obowiązującą jest zasada legalizmu oznaczająca, że Sąd bada legalność zaskarżonej decyzji na datę jej wydania. Reguła ta dopuszcza jednak wyjątki. Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1998r., (II UKN 555/97, OSNP 1999/5/181) „sąd ocenia legalność decyzji rentowej według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania. Sąd jednakże może przyznać ubezpieczonemu świadczenie, jeżeli warunki je uzasadniające zostały spełnione po wydaniu zaskarżonej decyzji (art. 316 § 1 KPC)”.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia (...) tj. od ukończenia wymaganego wieku emerytalnego.

SSO Mariola Szmajduch